Anul IV. Nrul 7—8 Prețul unui exemplar 4 Lei Timişoara, 23 Februarie 1930.

Svastica Banatului

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub presidenția D-lui A. C. CUZA.

ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari şi muncitori Lei 200 | Pentru bănci şi fabrici . . Lei 500
Pentru intelectuali . . . . „ 300 | Abonament de sprijin . . . „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari — America 4 Dolari

Director-proprietar: ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA: TIMIŞOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.

Dezastrul economic.

De când s-a „stabilizat" leui, întreaga avere națională este în pericol:

Averea românului o formează pământul, gospodăria sătească, vitele şi bucatele, produse de el.

Aceasta avere se stinge văzând-o cu ochii.

De un an încoaci, pământul, bucatele, imobilele săteşti, *au scăzut în preț la jumătate din aceea ce au valorat acum un an.* Va se zică: *s-a stins jumătate din averea neamului românesc.*

Românii, cari au cumpărat acțiuni la bănci şi întreprinderi, — cari şi-au băgat toți banii agonisiți într'o viață întreagă, în acțuni, — au ajuns mai prost: Toate acțiunile au scăzut sub 50%. Unele nu mai valorează nimic.

Astfel dispar si economiile clasei de mijloc româneşti, care ar trebui să formeze o puternică bază a economiei noastre naționale.

Plugarii sărăciți, în înțelesul strict al cuvântului, clasa de mijloc inexistență, — ce mai rămâne neamului nostru?

Cei 200 ciocoi spurcați si parasiți, cari mai dau din mâni şi picioare, dar şi ei trag să moară?

Nimic.....

Altul rămâne:

Cel ce-şi freacă mâinile cu bucurie, când te vede trecând, rupt şi zgriburind de frig, în fața cafenelei: jidanul speculant, excrocul nemilos şi fără Dzeu, care ştie să tragă folos din toate slăbiciunile creştinilor.

El, spurcatul fiu al Satanei, el nu are ce pierde: n-are acții, n-are pământ, n-are casă nici vite, nici nu lucrează.

El stă la pândă.

Banii lui sunt depuşi la bănci sigure. Averea lui a fost anul trecut de 100 000, lei în bancă. Anul acesta, când toate au pierdut jumătate din valoare, averea lui nu a scăzut, ci s-a mărit cu cu 14 000, cât face camăta dela bancă. El are o avere de 114 000 lei, bine asigurată.

El aşteaptă, să vadă: care se clatină. Imediat ce l-a observat dă de ştire tuturor jidanilor, cari se adună în jurul nenorocitului, cum se adună hienele în jurul stârvului.

Hara-hara, hara-hara... şi târgul s-a făcut.

Jidanii „dija" au „salvat" pe un creştin: i-au cumpărat întreaga avere, în valoare de un milion lei, pentru 85 000 lei, în „bani gata". Mâinezi o vinde la al doilea jidan cu 100.000, iar acesta la al treilea cu 150 000 şi tot aşa, din mână în mână, până când afă pe un creştin, care o cumpărără cu 1 milion lei, cât este valoarea ei reală.

Banii jidanilor nu sunt periclitați la bănci, pentrucă băncile lor sunt sprijinite de toată jidovimea lumei. Cele creştine se dau peste cap, una după alta.

„Aşa e soartea" — zic nepricepuții.

Aşa comandă jidanii şi aşa execută slugile lor: francmasonii jidoviți din toate partidele, cari singuri sunt răspunzători pentru enormul jaf ce s-a făcut în averea neamului românesc.

Aceste bestii creştine îşi vind familia şi sufletul pentru un blid de linte jidovească.

Țara ar trebui să reacționeze contra acestor bestii trădătoare. Reacția ar trebui să se producă în rândurile reprezentanților națiunei: deputați şi senatori.

Dar nu se produce, pentruce nu se poate produce din cauza, că vinovații sunt *chiar aceea*, cari ar trebui să se mişte. Vinovații sunt francmasonii jidoviți, din toate guvernele şi parlamentele țării româneşti: Vinovații sunt: „partidele" cari se înfrățesc şi cu dracu, numai să-şi facă plăcerea de a se îmbogăți.

Române dacă vrei să scapi de sărăcie şi ruşine, înscrie-te în Liga Apărării Naționale Creştine, care este ultima ta speranță şi care singură te poate numai scăpa din ghiarele jidanilor criminali, ascunşi în dosul tuturor „partidelor."

Să dărâmăm zidul „partidelor" şi veți afla pe jidani ascunşi în dosul lui.

Strigați cu toți semnalul mântuirii noastre:

Să vină cuziştii!

Truda plugarului.

Un râs şi o bătae de joc nemai pomenită, fac acum jidanii cu recolta basarabeană.

Pentrucă ei sunt, aicea, nu au putut lua naştere sau a se stabili negustori creştini de cereale, cari să ofere prețuri omeneşti, ca în alte părți.

Crezând că recolta nu avea să fie atât de multă şi bună, la început jidanii au oferit oaricari prețuri.

Acumi pe zi ce merge, văzând că producătorul este constrâns să vândă, ei s'au sfătuit în cahal şi au hotărât *că nu au nevoe de produsele țăranului*. Aceasta bineînțeles cu tâlc — pentru o lună-două, până când oamenii nevoiaşi îşi *lapădă* marfa ca aurul, pe prețuri de nimic; dar, în urmă când ei jidanii, vor fi deținatorii întregei averi, o să o vândă pe preț dublu şi triplu.

Prețul mondial al grâului (de exemplu la Winnipeg) acum este de circa 98.000 lei vagonul, pe când la noi la Brăila d'abia îi 55 000 lei; iar dela producător în realitate, jidanii îl iau cu 39.000 lei.

Prețul orzului la Winnipeg îi 61.000 lei, la Brăila 40 000 lei, iar dela producător se smulge şi cu 23 000 lei.

Prețul ovăsului la Winnipeg îi 74 000 lei, la Brăila abia 31.000 lei şi dela producător cu 24.000 lei.

Prețul popuşoiului la Buenos Aires este de 61.000 lei, la Brăila 42 500 lei şi țăranului nu i se dă mai mult ca 22 000 lei etc. (*Țăranul Costea Csa din Vulcăneşti, a dus cu carul să vândă popuşoi la Seni şi l-a adus acasă, pentrucă jidanii nu-i plăteau mai mult decât 150 lei pe suta de kgr.*)

La bursa Chişinău se cotează cerealele, aşa cam după cum ar trebui să se vândă, prețul Brăilei să zicem; dar, în practică vânzarea dintre țărani şi jidani, îi o nenorocire pentru primul.

Dacă socotim pe loc în oraşele noastre, cum se vinde făina eşită din trustul de mori jidoveşti, ne vom opri la dureroasa concluzie, că pâinea de calitatea întâi care ar trebui să se vândă cu 2,90 sau 3 lei cât îi costul grâului, se vinde cu 10—11—12 şi 15 lei. Ceia ce înseamnă, că la o populație de circa 240.000 suflete câte sunt în Chişineu şi trebue să consume câte un kgr. pâine, morarii, cinci în total, câştigă nu mai puțin de câte 7 lei la kgr. sau în total circa 1,680.000 lei pe zi.

Cu aceasta, producătorul dela țară, se vede desbrăcat, că vinde foarte eftin; iar muncitorul dela oraş ori funcționarul sărac se vede desbrăcat, că cumpără foarte scump. Peste asta, tot jidanii învrăjbesc pe țărani contra orăşenilor, cari zic ei că „mănâncă eftin" şi pe orăşeni contra țăranilor cari zic ei că „vând scump"...

Promisiunile guvernului că va finanța recolta, au rămas numai vorbe goale.

Centrala Cooperativelor ca-şi cea a Băncilor Populare, nu primeşte bani dela Banca Națională a țării pentru ajutorarea populației, nici pe un sfert cât primesc băncile jidoveşti, pentru nevoile speculanților lor.

Această tâlhărie practicată de jidani în unire cu politicianii, mai poate dăinui numai în țara noastră; unde „veghează" o duzină de „faliți adunați din cele patru vânturi", constituiți pe tăcute în „castă cu puteri discreționare" când îi vorba de satisfacerea poftelor bizare şi „căzuți cu coşnița din cer" când îi vorba de hrană din belşug; dar, cari nu se simt datori nici de ochii lumei, a interveni pentru ocrotirea producătorului român care suferă.

N. R. Acest articol scris de dl Nicolae Negru a fost reprodus din gazeta „Scutul Național" din Chişinău-Basarabia.

Excrocii politici.

In legătură cu calomniile aruncate asupra noastră, de nişte criminali liberali, a căror identitate nu am putut-o stabili, spre satisfacția noastră înregistrăm următoarele:

S-au prezentat la noi mai mulți români dela sate, înscrişi în partidul liberal şi ne-au declarat, că condamnă atitudinea criminală a gazetei liberale din Timişoara, față de noi.

Inregistrăm acest gest drept o satisfacție *din partea unor români liberali.*

Dar nu ne mulțumim cu atât.

Vrem să cunoaştem numele derbedeilor, cari ne înjură în gazetă şi nu au curajul să spună cine sunt şi cum îi cheamă. Am dat în judecată gazeta „Renaşterea.

Să se prezinte „viteazul" liberal, în fața justiției şi să răspundă pentru nemernicia sa.

Muzica vine apoi, la capăt.
Cu bombardon şi dobă mare.
Eu voiu dirija.

A. Țieranu.

Sprijinul dat agriculturei în Germania. *Guvernul german a dat un sprijin de 20 milioane mărci, pentru producătorii de secară. Creditul va permite păstrarea unei mari cantități de secară în magazii, împiedecând scăderea prețului pe piață.*

Iată cum înțelege Germania să-şi ocrotească agricultorii. Nu ca la noi, unde Mihalache îşi scoate cămaşa din pantaloni şi cu asta crede că a adus foloase plugarilor.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Scrisoare din Franța.

Tot mai obraznici!

de **Ghiță Observatoru.**

În epoca aceasta de *materialism* și *mizerie intelectuală*, iată că la Paris, în metropola lumii, apare un fapt de *romantism* senzațional. Până când va ajunge această scrisoare, cititorii noștri sigur cunosc vestea de mult, din cotidiane, ba sigur că o știu complectată cu ultimele amănunte - lucru imposibil la un ziar săptămânal ca al nostru. Dar scopul nostru nici nu este informațiunea propriu zisă, ci să ne oprim un moment pe marginea ei, cu câteva constatări.

Intr'o Duminică — 26 Ianuarie anul de grație 1930 — fostul general rus KUTIEPOFF — unul din cei mulți ce mâncă pâinea neagră a exilului — pleacă din modesta lui locuință la biserică. Este prins — ca pe vremuri pentru armată — pus într'un automobil și dus în necunoscut. De atunci dispărut este. Toate sforțările poliției n'au dat nici un rezultat, spre complecta dezolare a familiei și a emigranților — marea familie de nenorociți — loviți din nou greu, văzând rând pe rând cum li se răresc șirele și cu ele și speranțele. Și toate acestea în plină ziuă, la Paris.

E de notat că KUTIEPOFF, *a fost* — după moartea Marelui Duce Nicolae — *în fruntea organizațiilor țariste*, conducătorul deci al rușilor *albi* și *antirevoluționari*. KUTIEPOFF știa că era urmărit de agenții Moscovei. Din această cauză, era extrem de prevăzător în toate preumblările lui. Deși om către 50 de ani, era dotat de o putere herculană. In cursele ce trebuia să le facă câteodată, nu se urca nici odată în vr'un taxi, al cărui șofer nu-i era cunoscut. Sunt la Paris atâți foști ofițeri superiori ruși pe cari îi cunoștea de pe timpul când purtau cu toții aceeași uniformă și numai în mașinile lor se urcă. Dar...

Din cercetările de până acum rezultă că, 2 oameni, l-au prins dela spate, l-au pus în automobil și apoi au dispărut, probabil cloroformizându-l. Interesant este că, imbecilii au mers până acolo, că un al treilea complice era postat în colțul străzii și îmbrăcat în uniformă făcea *serviciul de sergent de stradă*. Când automobilul a plecat, el s'a pus lângă șofer. Astfel lumea care a văzut *„operația“*, a crezut că e vorba de prinderea vr'unui hoț, sau conducerea vr'unui nebun, la o casă de sănătate.

Faptul întâmplat e într'adevăr senzațional. Nu încape nici o îndoială că cei ce au lucrat sunt agenți de-ai Moscovei. Un consilier cultural a ridicat chestiunea la primărie, iar un deputat a cerut în parlament, ca să se asigure zilele oaspeților străini. Pata cea mai mare, cade pe poliția pariziană. Sforțările ei de zece zile, n'au adus la nici un rezultat. Doar se știe că un... „polițist“ a condus atacul.

Fapt este deci: un OM *lipsit de scut* — nu ne interesează situația lui socială — a fost maltratat și furat cu intenții criminale. *„Liga Drepturilor Omului“*, profesionista protestărilor când vr'un „biet proletar lipsit de scut“ este prins cu mâța în sac, dece a amuțit?? Generalul Kutiepoff a fost sau n'a fost un biet amărît de OM? ...Nu comentăm, e lucru învechit: *Liga Drepturilor Omului* este Filiala Ambasadei sovietice din rue grenelle (Paris)

Cum nu este primul atentat contra rușilor țariști, răspândiți prin diferitele colțuri ale Europei, e interesant să mai dăm unele precizări luate după *„L'ami du Peuple“* — din seria de articole interesante și serios documentate: *„Contre le Communisme“*, de FRANCOIS COTY.

„Anul trecut în Iulie, în decursul unui proces intentat în fața tribunalului din *Berlin*, unor falsificatori ruși, la audiența unui inculpat, s'au aflat lucruri senzaționale. Inculpatul Pawlonowsky, fost agent al organizației moscovite *Ceka*, a recunoscut că a luat parte la mai multe atentate, pe teritoriul german, din ordinul Ambasadei Sovietice din Berlin.

A mai desvăluit, că în 1924 patru agenți informatori ai Sovieticilor, acuzați de trădarea secretelor ambasadei, au fost atrași în privniță și împușcați. Pivnița era din beton gros turnat, așa că nu se auziau detunăturile de afară. Victimele au fost apoi înmormântate într'o pivniță vecină... Guvernul german, având în vedere... „alianța“ ce există între el și Soviete, a lăsat lucrul să treacă, fără nici o întrevenire.

In *Grecia* — la Atena — anul trecut în Noemvrie, un agent de poliție, postat în apropierea legațiunii bolșevice, a observat într'o zi un camion plin cu pământ. Conducătorul întrebat, răspunse că se fac lucrări în grădină. Pământul fu examinat. S'au găsit petece însângerate și cartușe folosite, de revolver.

Ancheta a constatat că voiajul funebru a fost făcut de mai multe ori de camion și că aceste voiajuri coencidau cu dispariția a opt persoane ce frecventau legația sovietică și de a căror urmă nu s'a mai putut nimic afla.

Procurorul Repuclicei D. *Zaphiropulos*, într'o comunicație oficială spune, că țara întreagă e de credință ca, asasinatul s'a făcut la Ambasada Sovietică.

Fapte asemănătoare s'au semnalat și la Londra, câteva săptămâni mai târziu.

Un fost membru al Legației, adus în Anglia de *Krassin* de tristă memorie, secretarul financiar *Belgardt*, a fost mutat la Berlin sub un pretext oarecare, de Piatakoff, fost secretar al Ambasadei Sovietice din Paris, actualmente omul de încredere al lui *Litvinoff* la Moscova, Belgardt ascultă ordinul superiorului, dar.., dispăru în decursul unui voiaj dela Berlin la Mayence...

Fără îndoială nu s'au găsit asupra lui anumite documente în posesia cărora voiau să între criminalii, căci câteva zile mai târziu, a fost asasinată și soția disparutului Belgardt, — care era într'un pension la Londra — furându-i-se toate hârtiile...“

Ziarele franceze — cele ale lui COTY dau isonul — *cer guvernului ruperea imediată a relațiilor cu Moscova*, dar acesta nu se prea grăbește... Ba în Belgia un nebun, în ședința Camerei Deputaților, din 6 Februarie a. c., — deci la 10 zile după răpirea de comuniști a generalului *Kutiepoff* — prietenul de idei al unui alt nebun căruia i se spune *Herriot* — bătrânul măgar al socialismului: *Vanderwelde*, cunoscut în cele 5 continente, cere *„restabilirea relațiilor diplomatice cu Sovietele“*... Momentul era într'adevăr bine ales. Totuș... ministrul *Hymans* a avut „curajul“ ca să respingă foarte aspru, această propunere de sabotare înceată a Europei.

Șeful agenților-criminali ai Moscovei — *„oameni cu idei înaintate“* — se găsește la Berlin. E un păduchios galițian, care și-a lăpădat caftanul, și-a ras barba și îmbrăcat în frac, îi sunt deschise porțile tuturor societăților berlineze, unde prezintă biletul de vizită: *Dr. Goldstein*. Toate acestea știute, iată de ce presa franceză, pentru prima dată dela 1924 e de acord complect, asupra marei greșeli făptuite atunci de *francmasonul Herriot*. In 1924 pe când acest scăldat în toate apele prezida guvernul Cartelist de stânga, — având ca miniștrii pe frații lui de cruce *Leon Blum* și *Narcisse Renaudel* — a reluat relațiile cu Sovietele și le-a permis să-și instaleze la Paris o Ambasadă, De atunci bolșevicii au devenit TOT MAI OBRAZNICI, subminând țara și bunul nume al Franței. După atâtea pățanii, cum de Franța nu învață minte? Noi știam că greșelile trecutului, sunt lecția viitorului.

Ghiță Observatoru.

P. Ș Ziarele proaspăt ieșite de sub tipar, — de cele serioase — publică o telegramă din... *Buda-Pesta*: „la București a avut loc un asasinat politic; în *Moldova și Basarabia a izbucnit o revoluție*“... Sunt la mii de kilometrii îndepărtare. Dar în minte îmi apare icoana *blândă, cuminte* și **răbdătoare a** moldoveanului de dincoaci și dincolo de Prut.. Arunc ziarul și sub peniță îmi apare... *și Ungurii...* TOT MAI OBRAZNICI!..

G. O.

Ceferiștii
nu mai au Dumnezeu.

Nepriceputul conducător al căilor ferate, cel mai solid retribuit funcționar al statului Român — 9 lei 57 bani pe minut și când doarme, (notați bine și când doarme) — când e vorba de executat promt și la timp o poruncă a lojilor francmazone, nu mai ține seama de nimic, totul e călcat în picioare, până și credința strămoșească, numai și numai să le facă pe plac stăpânilor — jidanilor francmazoni.

Printr'un ordin apărut în foaia oficială c. f. r. No. 424 din 12 August 1929, semnat de d. Stan Vidrighin — căci despre d-sa este vorba, — în baza art. 57 din legea pentru crearea Regiei Autonome C. F. R. — care îi dă drepturi de dictator — reduce la minimul posibil, sărbătorile legale în serviciile Căilor Ferate Române.

Afară de Duminicile din cursul anului, din cele 27 sărbători recunoscute legal de toate instituțiile de stat și particulare, la calea ferată n'au mai rămas decât 11:

„1 Ianuarie (anul nou), 6 Ianuarie (Botezul Domnului), 24 Ianuarie (Unirea Țărilor Române), 1-a și a 2-a zi de Paști, 23 Aprilie (Sf. Gheorghe), 1 Mai (ziua roșie...), 10 Mai (Independența României), 1-a și a 2-a zi de Crăciun;“ în schimb, s'au recunoscut ca sărbători legale — afară de cele creștinești — 13 sărbători jidovești; cu ord. No. 85579/929 P. D. G:

„2 zile de Roș Hasana (anul nou jidovesc), 2 zile de Iom Kippur, 2 zile de Succoth, a 7-a zi de Succoth, 2 zile de Pesach (paștile jidovești), a 8-a zi de Pesach și 2 zile de Sucauth.“

Intrebăm și noi toată lumea; se putea aduce o insultă mai mare Bisericei creștine și slujitorilor ei?

Dar iată ce-mi spunea mai zilele trecute un slujbaș al căilor ferate:

„De când a venit jidovitul ăsta — Stan Vidrighin — la conducerea căilor ferate, ni s'a luat și dreptul de a ne închina lui Dumnezeu fără a mai vorbi de celelalte drepturi, cari ni s'au călcat în picioare.

Noi nu mai avem Dumnezeu, am ajuns mai rău ca sub păgâni. Credeam și eu, că la congresul preoților dela Alba Iulia, se va ridica vre-un uns al Bisericei creștine, care să protesteze contra călcării ilegale a drepturilor noastre creștinești“.

Intrebăm și noi sfintele fețe preoțești ale Bisericei ortodoxe, începând dela cel mai umil Diacon, până la P. S. Scaun Patriarhal: nu se găsește nici unul, care să protesteze și să ceară îndreptarea batjocorei adusă Bisericei creștine și slujitorilor ei, de d. Stan Vidrighin? Vreau sfințiile lor ca Biserica creștină să fie batjocorită și călcată în picioare de o mână de jidani pripășiți și tolerați pe meleagurile noastre, cari execută ordinele satanice ale Talmudului, prin servitorii lojelor francmazone a căror prea plecat serv este și dl Stan Vidrighin Să bage bine seama, cum uneltesc francmazonii la distrugerea simțului creștinesc: în rate și cu efect sigur.

Din viața satelor noastre.

Zorlențul mare. In ziua de 9 Februarie 1930 a încetat din viață Nicolae Vuc, în etate de 68 ani, fost președinte al comisiunei interimare.

In 11. c. a avut loc înmormântarea defunctului.

Il deplâng fii săi și o soră.

Dzeu să-l ierte!

*

Jadani. Primim copia unei rugări adresate Ministerului de Domenii, iscălită de vre-o 80 de săteni, în care se cere revocarea ordinului de mutare a șefului de regiune agricolă, din Vinga.

Petenții zic, că dl. Micșa Nicolae și-a făcut serviciul în modul cel mai conștiincios spre mulțumirea poporului și a superiorilor săi. A fost sfetnicul bun al tuturor plugarilor, a căror năcazuri le cunoaște.

Mutarea lui în județul Neamț, în Moldova, nu are nici un folos practic. Țăranii noștri pierd pe un îndrumător și prietin sincer iar cei din județul Neamțu, nu au nici un folos de dânsul, pentrucă nu cunoaște împrejurările de acolo. El a lucrat la șes și acum i se cere să lucreze pe un tren muntos necunoscut.

Ar fi de dorit, cădl Bocu să ia act de aceasta cerere și să satisfacă pe cei 80 țărani din Seceani și Jadani.

Cetiți și răspândiți

„Svastica Banatului“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Informaţiuni.

Abraham Goldenberg condamnat la 10 ani muncă silnică. Talmudistul Abraham Goldenberg, care a încercat să împuşte pe dl ministru de interne Vaida-Voevod, a fost condamnat la 10 ani puşcărie.

Când s-a pronunţat sentinţa, jidanul criminal a strigat: „jos guvernul fascist, jos ucigaşii poporului, trăiască Rusia sovietică"!

Pentru aceasta nouă inzultă adusă ţării şi guvernului, a primit o pedeapsă de 6 luni în plus.

Talmudistul Goldenberg a vrut să demonstreze, că jidanii nu se tem de Justiţia română, pentrucă ţara noastră o consideră de un nou Canaan jidovesc, în care elementul românesc este numai tolerat.

Ar fi timpul, ca românii să vadă acest pericol şi să se organizeze cu toţii sub steagurile cuziste, pentru a scăpa ţara din pericol.

*

Când eşti la putere... Pe ziua de 1 febr. 1929 s'a numit ca revizor şcolar al acestui judeţ Iuliu Onu, învătător din Lipova.

In lipsa momentană de locuinţă în oraş, Consiliul Casei Invăţătorilor l-a primit în internatul său cu locuinţa, şi întreaga proviziune, pe un timp mai scurt, până îşi va afla locuinţă — pentru o taxă zilnică de 50 lei.

Dela întrarea lui în acest internat, — după cum suntem informaţi — i s-au oferit nu mai puţin de 45—50 locuinţe goale. Cu toate acestea Dl. Onu şi azi locueşte şi mâncă domneşte în internatul Casei Invăţătorilor.

Şi dacă ne cugetăm, că Dl. revizor Onu nu se înfruptează din mâncările ce se pregătesc pentru sărmanii copii ai dascălilor, ci se bucură de un privelegiu extraordinar în ale bucătăriei, ne întrebăm: oare nu sunt scurtaţi bieţii noştri copilaşi dela o mâncare mai omenească, pentru ca domnul revizor să poată fi domneşte întreţinut?

Ori taxă de 50 lei zilnic este suficientă pentru o bună cameră serviciu şi întreţinere de care se bucură deja de un an?

Nu intenţionăm a avertiza Consiliul Casei Invăţătorilor, nici pe harnicul director al acestei instituţiuni cari au socotit a veni în ajutorul Dlui Onu pe 1—2 luni!

Faptul acesta pun în îngrijorare pe cei răspunzători de această instituţiune, ridicată din filerii dascălilor de pe vremuri — la care Dl. Onu nu a contribuit nici măcar cu un finic, şi carele azi are tupeul de a abuza de ospitalitatea oamenilor de bine.

Un dascăl dela sate.

*

O tipografie aruncată în aer. Din Triest ne vine ştirea, că organizaţia comunistă a întrodus o maşină infernală într'o tipografie fascistă, care, la un moment dat a explodat şi a distrus întregul edificiu şi a vulnerat grav mai multe persoane.

Poliţia italiană a arestat pe vagabondul Panait Istrate, despre care se presupune, că ar fi autorul acestui atentat criminal.

Bine ar face Italia, dacă ar condamna la moarte pe scârbosul pederast Panait Istrate, care face de ruşine numele de român, în străinătate.

*

Logodnă. Dl Dr. Ioachim Miloia s-a logodit cu d-şoara Lina Magdu, fiica dlui Liviu Magdu şef contabil.

Felicitările noastre.

Călătorie prin lumea cărţilor.

România văzută de străini.

de Ghiţă Observatoru.

Minunata iscoditură care se numeşte tiparul, înegreşte pe zi ce trece tot mai multă hârtie. Coloanele negre defilează prin diferitele subiecte, răsturnând brazde mai mult sau mai puţin profunde. Ce se scrie la noi în ţară despre România — *bune şi rele* — le cunoaştem. Să ne reculegem un moment şi să ne aruncăm ochii şi peste hotare, să deschidem şi cărţile ce n'au slove ca şi ale noastre.

Vecinii şi „aliaţii" nostri *Sârbi*, în cărţile de Geografie ale şcoalelor primare ne tratează de *„ţigani leneşi"*; *Ungurii... oláh.. megszá ot területi... Rothermere* etc. *Ruşii, Bulgarii,* ne cântă alte romanţe când în surdină, când cu gura spumegândă de bale murdare.

Depe vârful Carpaţilor noştri falnici şi în veci nedestructibili, îi privim cu milă cum se sbat în ghearele neştiinţei. România va fi în curând chemată să joace alt rol în concertul popoarelor şi nu poate să ia în considerare corul broaştelor de apă şi uscat.

* * *

Să vedem ce opiniune ni se creiază în Franţa. Nu de nefericita noastră oficialitate — acolo inexistentă — ci ce spun francezii însuş de noi.

Din păcate un **Michelet**, un **Ed. Quinat**, un **Lamartine** au murit de mult. Intr'un timp Franţa nu ne mai cunoştea decât prin „Afacerea Carol — M-me Wolf; Fraudele dela CFR sau alte crime şi.... „fapte mărunte" cu cari sunt pline cotidienele. Nu ne poate cunoaşte nici după diferiţii *„ambasadori"* ai politicei, artei sau culturei, (?) ce-i trimite ţara... *fără asentimentul ei. „Ambasadori"* cari aruncă în cele patru vânturi, din belşug aurul depreciat al mizeriei noastre.

Din curiozitate, am urmărit de câteva săptămâni regulat aproape întreaga presă franceză. N'am mai găsit asupra României, nici trei cuvinte. Şi nu ştiu dacă nu trebuie să ne şi bucure acest fapt. Ce bune s'au fi putut scrie.

Actualmente la Paris, pe una din cele mai mari scene dramatice — *Studio del Champs Elysées* — se joacă o piesă cu subiect din viaţa sătească a ţăranului român. Pe o scenă pariziană deci, defilează costumele noastre naţionale, fapt poate îmbucurător. Dar... mai bine să nu se fi jucat! E vorba de piesa *„Păcatul"* de un tânăr jidan din România *Adolf Orna*, mort de curând. Piesa reprezintă viaţa ţăranului nostru intr'un mod supărător de falsă; îl subjugă poftelor bestiale făcându-l să nu mai aibe stimă faţă de nimic şi-l împinge la cele mai mari enormităţi. Piesa se aseamănă mult cu o nuvelă rusească *„Satul păcatelor"*. Dar oricât de tragică ar vrea să facă *Orna* viaţa ţăranului nostru dela Ţară, falsifică şi greşeşte cu desnodământul că ţăranul ce a păcătuit cu nora sa, soţia fiului domn la Bucureşti — Dinu Matei, fruntaş cu stare şi cu anii înaintaţi — se aruncă plin de remuşcări în fântână, descoperit fiind de soţia sa. Din fericire ţăranii noştri sunt mult mai deştepţi, cu bun simţ, şi sinuciderile sunt foarte rare. *Aşa se face reclamă, moravurilor ţării!?!*

Şi dacă diferiţii noştri ataşaţi de presă ne fac cinstea de a fi pretutindeni unde i-a plasat politicianismul, *cei mai distinşi elevi ai şcoalelor de surdo-muţi* din oraşele respective, iată că ziariştii francezi trec pesta camaredereasca solidaritate ce ar trebui să-i lege de confraţii români. Ei au venit să ne observe de aproape. la noi acasă Ba au mers cu necavaleria lor până acolo — faţă de confraţii ataşaţi de presă — că întorşi acasă, au scris şi cărţi despre noi. Vreţi dovezi; dovezi recente? Iată două:

„De l'Elbe aux Balkans" *(L'Europe Centrale nouvelle)* de **Jules Chopin** şi **Europa,** *efant gateé du Monde...* de **Raoul Monmarson.** Ambii ne cunosc de mai mult timp, cel din urmă cred că a fost corespondent în România la *„Ami du Peuple"* din Paris, renumitul ziar al lui Cotty.

* * *

Simţeşti o senzaţie nedescriptibil de curioasă, oricând ceteşti în altă limbă decât a ta, ceva despre ţara şi poporul tău. De fiecare dată citirea cărţilor de acest fel este un fel de recompensă, Te face să te gândeşti mai serios la treburile ţării, să le iubeşti şi să cauţi să le îndreptezi, pentru prestigiul ei. Este un îndemn ce se naşte în general în inima oricărui patriot, în inima oricărui bun român, în cazul de faţă.

Jules Chopin, a colindat dela Elba până în Balcan diferitele ţări figurânde pe harta şi pământul Europei S'a oprit şi la noi şi aiurea. A văzut deci *Ungaria leventistă*, cu cântece ţipătoare de timbale şoviniste şi cu tonuri false, a văzut şi *Austria „Anschluss"-ului* care trece în trecutul anecdotic, ne-a văzut şi pe *noi* şi pe *alţii*..

Şi trebue să spunem dela început. că cu toate cele văzute la noi — *bune* şi *rele* i-a plăcut de România, de această ţară minunată, cu popor aşa de răbdător. Vizita lui nu s'a redus la satul lui *Bucur*, ci s'a mai mişcat şi prin aerul proaspăt dela ţară. Totuş.. o impresie neplăcută la sosire în Bucureşti Ducându-se la poştă să-şi retragă corespondenţa dela *Post Restante*, a trebuit să plătească o taxă de 10 lei...

„Această amendă — scrie J Chopin — *aplicată turistului, călătorului în trecere mi-a părut contrară obiceiului de ospitalitate românească* şi nu cred că în schimb ar aduce prea mult venit pentru administraţia Poştelor In fine, cu timbrele *„Taxa de plată"* voiu face plăcere vr'unui colecţionar. Deslipindu-le însă observ că măsura luată de administraţia Poştelor, *poate fi o sursă de mici venituri pentru personalul ei.* Pentru a-mi impune cei 10 Lei de taxă, funcţionara care mi-a predat corespondenţa, a lipit pe scrisori timbre de 3 lei şi de un leu, cari natural, în lipsă de loc, se pune unul într'altul. deslipin n'am găsit pe plicuri *trei timbre de trei lei*, ci *două timbre şi jumătate, cealaltă jumătate ce lipsia era mascată cu timbrul de un leu.* Aşa *la două scrisori,* drăguţa domnişoară *câştigă un timbru, adică trei lei.*

Notez acest fapt — continuă Chopin — nu pentru faptul neimportant prin sine însuş, ci din cauza stării de spirit ce el destăinuieşte. *Vedem că obiceiul turcesc al* **bacşişului**, *şi-a lăsat urmele.*

Bacşişul e azi o romanţă universală cunoscută, chiar într'o oarecare măsură şi în Franţa, ...unde n'a fost întrodus de turci şi totuş... când un străin întră la noi în ţară, se sperie de proporţia nebănuită a acestui ravagiu la noi Intors a el în ţară, ori de câteori e vorba de *bacşiş,* gândul lui se reîntoarce la *România,* natiuni personificate în el în unul şi acelaş cuvânt. E ruşine, dar aşa este, suntem denumiţi: *„Ţara bacşişului"*! Iată unde am ajuns cu pomana ce se împarte la orice pas şi iată cum începe să nu ni se pară curioasă *„Reglementarea başişului"*...

* * *

Insistând tot asupra acestei cărţi cu serioase note de drum — *De l'Elbe aux Balcans* — să venim cu acest străin simpatic şi la *Timişoara* De ce nu? Metropola Banatului e făcută numai pentru *Miss*-uri, patrule înarmate de poliţişti şi oratori politici fără ascultători?

...„In faţa gării, o stradă lungă şi lată, cu case inegale, întretaie liniştea râuleţului Timiş (?. N. Tr.), căruia Timişoara îi datorează numele. De aci iau abia contactul cu oraşul. Era o seară caldă, mulţimea era destul de numeroasă pe trotuarul din dreapta: trecători, funcţionari ce mergeau dela birou spre casă, peripateticene în căutare de clienţi. In faţa unei vitrine de electricean, mai mulţi cască-gură s'au adunat, ascultând la Radio. Două sau trei voci dintre curioşi, acompaniau aria cântecului: *O Tanenbaum! O Tanenbaum!* Acest cântec al bradului transportă pe auditorii mulţumiţi. *Da, Timişoara se afirmă de îndată ca un oraş mare şi în special oraş mare* **german**, *sau mai precis* **„şvăbesc"**, *cum se spune aci.*

Mâine zi observ că-i un oraş *modern, frumos foarte întins* şi cu aer bun. Soarele îi dă un oarecare farmec, fără a-l scoate însă din banalitate. O rămăşiţă de cetate restaurată supărător, ne frapează, dar nu ne reţine atenţia decât bogăţia prăvăliilor, luxul cafenelelor restaurantelor şi hotelurilor, lucruri ce au făcut pe bunii burghezi şvabi să-şi numească oraşul *„Mica Vienă"* (? N Tr.)

Timişoara a marcat una din etapele invaziei turceşti în această parte a Europei. Ocupată în 1552 de trupele Sultanului, ea a adăpostit sub zidurile sale un Paşă până în 1716 In decursul acelui secol şi jumătate de ocupaţie, populaţia a fugit şi împrejurimile de asemenea s'au depopulat. când *Eugen de Savoya* a liberat acest colţ de ţară pentru Austria, Era aici aproape un deşert pustiu. Maria Terezia şi Iosif al II-lea s'au îngrijit să-l repopuleze. Au trimis în Würtenberg, în Suabe, în Alsacia ba chiar şi'n Lorena, agenţi însărcinaţi cu recrutarea coloniştilor. Transportaţi în etape, acestor ţărani li s'a dat câte o cameră mobilată pentru fiecare familie şi fiecare deveniră proprietari a 12 hectare pământ arabil şi patru şi jumătate păşune etc. *Printre aceşti imigranţi se găseau vr'o 300 familii franceze, azi geamanizate,* sunt deci *„Şvabi"*. ei au populat în apropierea Timişoarei trei sate unde numiri ca Denis, Gerges, Carlier, Lefort sau Blanc, singure mai reamintesc origina lor franceză.

S'au mai adăugat acesti populaţiei „şvăbeşti" şi *Sârbi* şi s'au amestecat în special la ţară, *cu Românii băştinoşi.*

(Urmare pe pagina V-a)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lăptăria orașului.

La marginea orașului Timișoara funcționează, de scurt timp, lăptăria orașului, condusă de dl Dr. Heim.

In legătură cu această lăptărie am primit o mulțime de plângeri din partea românilor dela sate.

Plugarii se plâng, că sunt persecutați de elementele minoritare ce conduc aceasta intreprindere Nu ne-am legat de dânsa, pentrucă nu am avut date precise.

De astadată prezentăm o plângere, care prezintă date concrete și din care se vede clar, că lăptăria orașului nu este condusă cu bunăvoință față de români.

Iată cazul:

In ziua de 13 Febr. 1930 sătenii Isac Ioan și Ilie Maroșteri, din comuna Urseni, au adus 120 litre lapte la lăptărie. De șapte zile, zilnic aduceau aceasta cantitate.

Primeau **6 lei pe litru.**

Șvabii din Grabaț aduc 270 litre la zi și primesc **7.50 lei** *pe* **litru.**

In ziua de 13 c., domnul conducător al lăptăriei, adecă d-l, care cumpără laptele, a respins laptele lui Isac și Maroșteri, fără nici un motiv și a primit laptele șvabilor din Grabaț, care din 270 litre, numai 30 erau bune restul acru.

Atragem atenția dlui Primar asupra acestei proceduri și-l rugăm să ancheteze personal cazul, când ascultând pe Ilie Maroșteri, din Urseni, va auzi, cum individul care primește laptele, în prima zi, i-a spus: „laptele tău e foarte bun, dar n'ai tu vre o sticlă de țuică sau vin?" Omul nu are nici țuică nici vin, de aceea nici laptele adus de el nu a fost bun.

Trebue să înceteze aceasta samavolnicie.

D-l primar să-și facă datoria.

Mulțumită publică.

Indurerata familie a reposatului *Nicolae Vuc*, pe aceasta cale își exprimă mulțumirile sale tuturor prietinilor și cunoscuților cari au luat parte la înmormântare și în mod special dlui preot Romul Pojar și notar Teodor.

Zorlențul mare, la 12 Febr 1930

Ioan Vuc

Societatea de istorie și arheologie din Timișoara.

Nr. 161 15 Febr. 1930

CONVOCARE.

Conform art. 25 din statute, domnii membri ai Societății de istorie și arheologie din Timișoara sunt convocați în **Adunare generală** pe ziua de **27 Februarie a. c. la orele 6 p. m.** în sala festivă a Primăriei Timișoara.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale — cuvântul președintelui.
2. Alegerea cenzorilor pentru verificarea socotelilor și a 2 membri pentru verificarea procesului-verbal al Adunării generale;
3. Raportul secretarului despre activitatea Societății;
4. Raportul casierului despre gestiunea financiară a Societății și bilanțul general;
5. Raportul cenzorilor;
6. Propunerea comitetului pentru modificarea statutelor;
7. Alegerea noului Comitet în sensul statutelor modificate
8. Desbateri: propuneri, interpelări, hotărâre

Președinte *(ss) Ioan Petrovici* — Secretar *(ss) George Postelnicu*

Contestație asupra alegerilor județene din Timiș-Torontal.

Domnule Primpreședinte,

Subsemnatul, fost candidat pe lista No. 2 la alegerile pentru consiliul județean, în Timiș-Torontal, la 5 Februarie 1930, cu onoare înaintez

Contestație asupra alegerilor județene, din 5 Februarie 1930 din județul Timiș-Torontal din următoarele

Motive:

1. Pe buletinul de vot, în lista No. 1, candidatul de sub No. curent 5 este scris: *Baron Ambrozy Andor.*

Constituția României, Art. 10, alin. 2 spune: *„Titlurile de noblețǎ sunt și rămân neadmise în Statul Român".*

In consecință, imprimarea unui titlu *neadmis* în România este o *ilegalitate și o introducere în eroare a alegătorilor,* cari ar crede că este o persoană *privilegiată de Rege,* și din *sentiment dinastic îl votează.*

2. Buletinul de vot a fost imprimat pe 3 pagini, când nu era nevoie decât de 2 pagini.

3. La secția din Ciacova, urna s-a deschis înainte de ora 20 și după deschiderea urnei încă au mai venit alegători și au votat.

4. La secția de votare din Lipova XXVII, dl. președinte n-a vrut să primească **b ă r b a ț i i** noștri de încredere, înainte de a se începe votarea, deși legea prevede acest drept.

Din aceste motive, cu onoare Vă rog să binevoiți a înainta prezenta contestație forului competent pentru a anula alegerea din 5 Februarie 1930, în județul Timiș-Torontal.

Primiți Vă rog asigurarea distinsei mele stime și considerațiuni.

Timișoara, la 10 Febr. 1930.

Alexandru Țieranu.

Nici un ac dela jidani!

Comisiunea interimară a Municipiului Timișoara.

Nr. III 5037.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Publicăm licitație pe data de 5 Martie 1930, în biroul de licitație al Primăriei, pentru procurarea a 8 perech roți fără bandaje necesare Tramvaielor comunale.

Amatorii vor prezenta la aceasta dată ofertele semnate timbrate, închise sigilate și prevăzute cu garanție de 10% în numerar sau efecte de stat, asupra sumei oferite și cu declarația concurentului că cunoaște și acceptă condițiunile caetului de sarcini.

Caetul de sarcini și condițiunile licitației, la care se admit numai fabricanți, intermediarii fiind excluși, se pot primi dela direcțiunea Tramvaelor comunale.

din 4 Februarie 1930.

Comisiunea interimară a Municipiului Timișoara

Comisiunea Interimară a Municipiului Timișoara.

No. III 3711

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Se publică licitație pe ziua de 10 Aprilie 1930. ora 10 a. m. în biroul de licitații al Primăriei, pentru procurarea a 20.000 tone cărbuni, necesari Uzinei electrice com. pe anul 1930.

Amatorii vor depune la data de mai sus ofertele semnate, timbrate, închise, sigilate și prevăzute cu o garanție legală conform caetului de sarcini.

In oferte se va declara că ofertanții cunosc caetul de sarcini și îl acceptă în întregime. La licitație se admit exclusiv producători, intermediarii sunt excluși.

Caetul de sarcini și condițiunile de licitație se pot primi la Direcțiunea Uzinei electrice com

din 7 Februarie 1930.

Comisiunea Interimară a Municipiului Timișoara.

Corpul Portăreilor Tribunalului Timiș Torontal.

Nr. port. 1700/1929.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică, că în urma decisului cu Nr. G. 2961/1929 a Judecătoriei Urbane II. Timișoara în favorul lui Weindörfer Iosif, repr. prin avocatul Dr. Aurel Anuica din Timișoara, pentru suma de 4770 lei capital, 12% interese dela 24 Nov. 1927, pentru 1573 lei 50 bani spese deja stabilite și cele ce se vor mai stabili, se fixează termen spre efectuarea licitației pe ziua de *19 Februarie 1930 ora 4 d. m.* în Timișoara IV. Str. Mircea Vodă Nr. 3 pe când și unde se vor vinde prin licitație obiectele sequestrate și anume mobile de casă prețuite în 12 400 lei.

Timișoara, la 1. Febr. 1930.

M. Jercea portărel

Dela Corpul Portăreilor Tribunalului Timiș Torontal.

Nr. port. 3230/1929

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul portărel aduc la cunoștința publică, că în urma decisului cu Nr. G. 6551/1929 a Judec. Urb. II. Timișoara în favorul Soției lui Millmann Isac din Timișoara, repr. prin avocatul Dr. Aurel Anuica din Timișoara, pentru suma de 1300 lei capital, 10% interese dela 19 V. 1926, și pentru 379 lei spese stabilite și cele ce se vor mai stabili, se fixează termen spre efeptuirea licitațiunei pe ziua de 3 Martie 1930 ora 1/2 4 p. m în Timișoara IV. Str. Gării Nr. 12 pe când și unde se vor vinde, prin licitație obiectele sequestrate și anume; dulap, noptier, perdele, divan, tablouri, prețuite în 3400 lei.

Timișoara, la 29 Ianuarie 1930.

M Jercea portărel

Comisiunea Interimară a Municipiului Timișoara.

No. III. 4107

din 14 Febr. 1930

LICITAȚIE PUBLICĂ,

în scopul închirierei unei încăperi din chioscul situat în circ. I. colțul Bulev. Regele Ferdinand.

Se aduce la cunoștință publică, că în scopul închirierei unei încăperi din chioscul situat în circ. I. colțul Bulev. Regele Ferdinand și a străzii ce duce spre asilul de copii se va ține o licitație publică la *27 Martie 1930 ora 10 a. m.* în biroul Serv. economic comunal (Primăria etaj I. Nr 40). Toate informațiunile se vor da în camera Nr. 42.

Amatorii vor depune ofertele lor închise, în plic, sigilate și trimbrate în regulă, împreună cu o garanție de 10%, în numerar sau efecte de stat din suma oferită.

Comisiunea Interimară a Municipiului Timișoara.

Prefectura județului Timiș Torontal

No. 38666/1929.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 12 Martie 1930. ora 11 a. m. se va ținea licitație publică cu termin scurt de 15 zile pentru furnizarea lemnelor de foc necesare spitalelor din Lipova și Sânnicolaul mare pe anul 1930.

Licitația se va ținea în biroul Sub-prefectului în conformitate cu art 88-110 al legii asupra Contabilității publice și controlului bugetului și patrimoniului public.

Concurenții cari doresc a lua parte la licitație vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform legii, sigilate și închise și o garanție provizorie de 5% din valoarea ofertei-în numerar sau efecte de Stat.

Oferte în valută forte sau supraoferte nu se admit.

Orice lămuriri se pot obține în fiecare zi de lucru dela ora 8-14 a. m. dela șeful biroului ordonanțării etaj I. camera No. 54.

Timișoara, la 14 Februarie 1930

Prefectura județului Timiș Torontal.

CINEMA:

CETATE: 14—15 Febr. APOLLO: 16 17 Febr. DOINA: 19—20 Febr. MEHALA: 18—19 Febr

„Răpitorul de femei din Maroc"

Dramă orientală exotică! Vederi fastuoase orientale:
Mare realizare a fabricei: LOTHAR STARK

In rolurile principale:
Wladimir Gaidarow — Claire Römer — Dolly Davis

Monopol: Concordia-film Brașov.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Călătorie prin lumea cărților.

România văzută de străini.

(Urmare din pag. 3)

Apoi mai târziu Banatul de Temesar (Banatul timișian N. Tr.) devenind maghiar, Ungurii s'au instalat în el, special la *Timișoara* unde au constituit o treime din populație. E dela sine înțeles, că în Babilonuri ca Arad și Timișoara, chestiunile ce mi-au predominat conversațiile avute, au fost cele ale minoritarilor. Cu atât mai mult de alt fel, că aceste orașe situate în apropierea frontierei, sunt supuse mai mult ca celelalte, efectelor Ungariei învecinate și propagandei sale. „In general — îmi spune un comerciant — onorabil francez stabilit de mult timp în acel oraș — iredentismul e lucru rar aici. El nu există nici la industriaș sau comerciant mare, nici la țăran, oricare le-ar fi dealtfel origina lor etnică. Industriașii și comercianții ne mai intâmpinând concurența Budapestei, au găsit în România debușeie mult mai întinse ca înainte vreme, așa că ei se arată mulțumiți de regimul actual. Acelaș lucru este pentru țărani, fie că a profitat de reforma agrară fie ca, deja proprietar s'a scăpat când își vinde recolta, de concurența *pustei*.

Nu vreau să spun că nu sunt și nemulțumiri. *Sunt în special în anumite cercuri intelectuale maghiare, cari primesc cuvântul de ordine dela Budapesta*, printre calviniști de ex., ai căror Arhierei și păstori n'au prea știut întotdeauna să se lapede de șovinismul maghiar. Când a fost aici *Regele Ferdinand*, el a vizitat bisericile și templele tuturor cultelor. Peste tot a fost primit cu mare pompă; singur pastorul calvinist n'a binevoit să-i deschide sanctuarul său. L-a primit în ușa biserícii, unde s'a mărginit să-i adreseze în limba maghiară câteva cuvinte de binevenit foarte rece.

O astfel de nemulțumire e inexplicabilă, căci guvernul român s'a silit totdeauna să dea minorităților cele mai largi satisfacțiuni. Dacă s'au produs incidente, erau fapte de ale funcționarilor prea zeloși, și aceștia de erau reclamați la București, au fost totdeauna osândiți sa chiar deplasați. E destul să se vadă ce a făcut România în domeniul școlar, cel mai sensibil pentru a putea judeca felul în care sunt tratați minoritarii. In acelaș timp în care România au primit școalele ce le lipseau înainte vreme (*căci ei sub regimul maghiar n'aveau aici nici o școală), Ungurii și Svabii și-au văzut* mărindu-se *numărul școalelor lor. Ba chiar au fost create* liceie speciale pentru jidani, pe cari România îi consideră ca o națiune, pe când ungurii se forțau să-i maghiarizeze.

In fine ce să vă mai spun? *In materie de cultură națională, libertatea cea mai mare e lăsată minorităților* și ele se și folosește de ea. Așa, recent de tot, Șvabii au fondat la Timișoara un *internat vast*. In această instituție se predă elevilor nu numai cursul secundar în limba germană, ci au loc și dese conferințe ținute de oratori aduși din *Germania*.

Dacă vedem că se ridică liber astfel de căminuri de cultură națională și judecăm cu toată imparțialitatea, nu mai putem lua în serios plângerile câtorva tulburători.

Găsesc pe o piață a Timișoarei o replică a *Lupoicei Romane*, zărită la București. Este ea acolo ca să amintească populației așa de amestecate a acestui Banat, că Roma nu și-a impus niciodată cultura prin violență, ci prin superioritatea civilizației sale latine.

* * *

Din cele câteva rânduri ce le-am reprodus din interesanta carte a D-lui J. Chopin — De l'Elbe aux Balcans — vă puteți convinge că e un om rezonabil. Ne cunoaște bine — și păcatele și calitățile — cum am dori să ne cunoască încă mulți alții, ca să ne poată în destul aprecia. Am dori să cunoască nceste lucruri în special artiștii Jazz-ului internațional așa de gălăgios, dela Geneva — Societatea Națiunilor. Care-i concluzia cărții? Să cităm **„Mi se pare că ne găsim în fața a două pericole, căci ar putea amenința Europa nouă: punerea chestiunii de către Ungaria cu tratatele de Trianon și atașarea Austriei la Germania“.**

Care om echilibrat nu are aceleiași păreri? *Singura condiție pentru menționarea* **păcii**, *e menținarea cu* **sfințenie** *a tratatelor existente!* Căci, *dacă cu alte state vecine formăm* **„Mica Antantă, jandarmul Europei Centrale“**, *să nu se uite că* acest jandarm *chiar fără pene de cocoș fiind, va ști cânta* **bărbătește** *la el în casă, când găina oarbă din vecini*, — **Ungaria „această satelită a Reichului“** *cum o numește „L'Ami du Peuple“ va veni să-și caute grăunțe în curtea sa.*

* * *

Dar la începutul acestui articol am menționot două cărți: Una note de drum despre cari am vorbit deja, cealaltă un studiu scris pe îndelete, dupăce autorul a stat mai mulți ani, în diferitele țări ale Europei și în special la noi în România.

Dacă savantul genevez *Pittard* ne cunoaște așa de bine din punct de vedere antropologic; dacă profesorii *J. Ancel* sau *M. Gillard* ne cunosc cu atâta precizie din punct de vedere geografic și etnografic; **R. Monmarson** — cartea **Europe**, *enfant gatée du Monde* e o probă — a pătruns până în cele mai murdare substraturi ale ei: **Politica specifică** *a României întregite.*

Dovadă că cunoaște în adâncime structura partidelor noastre politice, iată ce spune: *„Politica în România nu e o luptă de* idei: *e o simplă întrecere între partide“*. Să vedeți însă care este felul *„întrecerii“* remarcate la noi de D-l Monmarson:

„Când alegătorii sunt chemați să-și trimită la Cameră reprezentanții lor, nu-i nevoie să-și chinuie capul lor nenorocit pentru a extrage din el nume serioase sau caraghioase. Cel călare pe cal, e singur în măsură să-l lovească. Așa, *Partidul dela putere este totdeauna stăpânul alegerilor.* In astfel de condițiuni *partidele potitice române, nici nu apar ca Partide*, ci ca **Sindicate de Exploatare a Puterii“.**

Ce adevăr mai mare și mai crud ca acesta doriți? Și acest străin vă spun că ne iubeste foarte mult și sincer. Iubirea ce ne-o poartă să-l împiedece să spună adevărul? Nu, un francez adevărat nu face acest lucru.

Vorbind în continuare despre aceste păcate observate în *Iunie 1928*, spune: Alegătorul nu este *„alegător“*. Este o *mașină de votat*, care funcționează la momentul voit, *totdeauna în favoarea partidului ce deține puterea.* **Adevărul este poate brutal, dar el cere adevăr.** *Orice vot suspect este nimicit, în ziua alegerilor chiar*: orice partid când deține puterea (*la ce ar servi jandarmii?* Scriu acestea așa cum trebuiesc scrise: **în plin adevăr**) numește Prefecții săi și apasă toate serviciile publice, cari nu pot fi imparțiale“.

* * *

„Urările mele? Doamne Dumnezeule **să se suprime** S. E. P.-urile (Sindicatele de Exploatare a Puterii), **căci acestea sunt comitetele ce dirijează România, cu schimbul, atât cât pot ține locul.** Acestea nu sunt partide!

Rămâne să dorim ca formațiile politice să colaboreze **leal cinstit**, dupăce *s'au făcut alegeri legale.* Atunci, *Uniunea Națională*, sub controlul tuturor alegătorilor în măsură să-și exprime *liberi* opiniile lor, ar putea realiza ceeace putem *noi Francezii să dorim fierbinte, României care ne iubește și pe care și noi o iubim*: **Salvarea ei!**

* * *

De un an și mai bine de când a scris D-l **R. Monmarson** aceste lucruri, s'au schimbat multe și la noi în țară. Intr'un moment critic, poporul întrezărea o singură scăpare: *aducerea la putere, a Partidului Național-Țărănesc!* După zecile de tone de *Vorbe* aruncate în cele patru vânturi — *din opoziție* — supuși la examenul **Faptelor**, la ce rezultat a ajuns țara? **Și acesta e partid politic**, *cu toate păcatele lui meschine; iar partidele nu sunt decât distrugerea noastră definitivă.* **Ne-o strigă și străinul!!!** *Dece noi, cei împunși adânc cu acul, nu ne dăm seama de rana sângerândă? Mai putem stă cu ochii închiși și răbda, atunci când osiile carului scârțâie și sunt pe cale de a plezni?*

Și răbdarea **Românului** *trebuie să aibe o limită*: **Quo Vadis România?!**

Ghiță Observatoru

Tineretul L. A. N. C.

Domnul Profesor Universitar *Dr. N. Paulescu*, vicepreședintele L. A. N. C. a convocat membrii Tineretului L. A. N. C. din București în ziua de 11 Ianuarie a. c. proclamând pe Dl. Docent Universitar *Dr. V. Trifu*, Președinte al Tineretului L. A. N. C.

In ziua de 16 Ianuarie Dl. Dr. Trifu a procedat la constituirea cadrelor tineretului, conform statutelor.

Astfel, au fost aleși 12 vicepreședinți, dintre cei mai statornici militanți, cu atribuțiuni speciale, pentru cercetarea diferitelor laturi ale jidovismului parasitar și francmasoneriei criminale.

Au mai fost aleși, reprezentanții studenților pe Facultăți, purtând numele de „Decani“. Spre completare: Secretarul General, 2 secretari, un casier și un contabil.

Corespondența: la Dl. Dr. Trifu B-dul Lascar Catargiu No. 9-bis.

GH. CRISTEA
a deschis o
CROITORIE MODERNĂ
în Cetate, str. Lonovici, vis-à-vis de Prefectură, lângă Banca Agrară. Cere sprijinul tuturor românilor.

Șeful siguranței din Chișinău, spion sovietic.

Mare senzație a produs în întreaga țară, știrea descoperirii unui spion rusesc, în persoana șefului de siguranță din Chișinău Basarabia.

Acest trădător de patrie a denunțat autorităților rusești numele alor 42 informatori români, cari au fost împușcați de bolșevici.

Autoritățile competente anchetează acest caz de capitală importanță.

Se știe, că în rândurile funcționarilor siguranței, s-au mai aflat și aiți spioni, și suntem în drept a crede, că și azi se mai aflǎ încă mulți trădători de patrie. Chiar în rândul celor mai înalți funcționari de siguranță se află indivizi, a căror trecut nu-i îndreptățește la încrederea de care se bucură, cu atât mai puțin, la postul ce-l ocupă.

Cerem dela organele competente, să întindă cercetările și asupra direcțiunilor generale din București, unde, probabil se vor afla și alte elemente de talia șefului din Chișinău. In direcția generală a poliției și siguranței, ceva nu este în ordine, pentrucă prea multe elemente suspecte se protejează în funcții de stat, în importante centre din apropierea granițelor noastre prea luxos trăiesc diferiți „șefi“ de poliție și siguranță, încât ne vine a crede, că acest lux și belșug se datorește numai actelor de trădare de patrie, săvârșite în infinite serii de către acești necinstiți trădători.

Legea naturii cere, ca să fie puși la zid și împușcați, cum se împușcă câinii turbați.

Informațiuni.

Dl Dr. Ioachim Miloia, directorul Muzeului Bănățean, a fost numit de asistent la Școala Politechnică din Timișoara.

*

Un nou gen de hoție. Un hoț din Lugoj a furat sârma de aramă a telegrafului principal de lângă șinele căilor ferate, pe o distanță de mai multe sute de metri. Prin acest furt, circulația telegrafică, pe linia principală a fost întreruptă o zi întreagă.

Jandarmeria a pornit o anchetă severă.

*

Dl Dr. Eugen Moțiu, șef de contencios C. F. R. și-a deschis biroul avocațial, în Cetate, str. V. Alexandri No. 8 etaj II. ușa 14.

Dl Dr. Moțiu este fiul părintelui ort. rom. din Chesinț și binecunoscut pentru activitatea sa românească.

*

Societate națională de Cruce Roșie, filiala Timișoara, pentru sporirea fondului ei aranjează la 1 Martie 1930, ultima zi a carnavalului, în saloanele Cercului Militar Civil, un mare **Bal Mascat**. Damele sunt rugate a se prezenta în costum „Domino roșu“.

Prețul de intrare 100 lei de persoană. 200 lei de familie (3 presoane) Inceputul la orele 22. Bilete se vind la librăria „Cartea Românească“ și seara la cassă.

*

Comunicăm onoraţilor noştri cetitori, că, începând cu acest număr, gazeta noastră se tipi reşte la Tipografia Diecezană din Arad.

Tipografia „Cartea Românească" din Timişoara, a fost cumpărată de dl. Sever Bocu, din a ceastă cauză, numărul de faţă apare ca număr dublu, cu o mică întârziere. De aici înainte va apar regulat în ziua de Vineri a fiecărei săptămâni.

Teatrul naţional din Bucureşti, soseşte în turneu de propagandă artistică, la Timişoara, în ziua de 25 Febr. care va juca comedia în 3 acte:

Muşcata din fereastră de V. I. Popa.

*

Propagandă comunistă. In Rusia sovietică apare o gazetă cu titlul: „Fără Dzeu", organ oficios al sovietelor, care înjură în cel mai ordinar ton pe Hristos şi D-zeu. Astfel înţeleg jidanii francmasoni, conducătorii Rusiei să înplinească poruncile Talmudului criminal.

*

Răsplata trădării. Faimosul Gala Galaction sau Grigore Pisculescu, francmasonul jidovit, decanul facultăţii teologice din Chişinău şi-a primit răs plata.

La noua alegere de decan a fost ales un altul în locul lui.

Francmasonul Gala Galaction, care se îmbrăţişează în loje cu rabinii, trebue scos din sânul clerului românesc unde nu are ce căuta.

Va venì şi aceasta vreme.

*

Ziaristul jidan Fagure (Honigman) stigmatizat. Bătrâna calafă a publicist cei aşa zise „româneşti", talmudistul Honigman (Fagure) — ajuns până într'acolo pros iei lui, deputat naţional-ţărănist — într'una din şedinţele camerei deputaţilor şi-a trasat singur conturul etic al faptelor sale. Răspunzând în mod neghiob domnului profesor Iorga, acesta din urmă i-a ripostat categoric: „Asta înseamnă comerţ domnule Fagure. Aici nu e la bazar". De bună seamă: perciunatul — negustor al opiniei publice — confundând conştiinţa civică cu hala de vechituri.

*

Dela centrul studenţesc „Petru Maior," din Cluj Prin votarea şi punerea în aplicare a noilor statute, forma Centrului Studenţesc „Petru Maior" s'a schimbat cu totul. Astfel, plenul care până acum era format din toţi studenţii români din Cluj, de aci încolo e format din Preşedinţi pe Facultăţi Academii. Cercuri regionale precum şi din delegaţii Facultăţilor şi Academiilor, luând numele de Consiliul Centrului. In ziua de 4 Februarie a. c. din Consiliul centrului s'a ales următorul comitet executiv.

Preşedinte, Anderco Artur stud. în Drept. Vice-preşedinte, Marcu Traian stud în Litere. Secretar-General Tănase Viorel stud. Acad. Comerc. Secretari de şedinţe, Sorban Guilleaurn stud. în Drept, Cartis Liviu stud. Acad. Comerc, Alămorean Pompiliu stud. Acad. Comerc. Cassier Ionescu stud. Acad. Comerc. Bibliotecară, Trambitas Parachiva stud. în Ştiinţe. Controlor, Nemeş Augustin stud. Acad. Comerc. Arhivar, Turcu Vasilie stud. în Ştiinţe. Econom, Lupan Ştefan stud. în Ştiinţe. Membrii în comitet Pintican Emil stud. în Ştiinţe, Crăciun Ioan stud. în Drept, Jianu Constantin stud. în Drept. Consilieri la Uniune, Postescu Traian stud. Acad. Comerc, Tămăsoi Aurel stud. în Drept, Zapratan Mircea stud. în Litere, Biriş stud. în Drept, Tuturea Ioan stud. în Drept.

La constituirea comitetului executiv n'a luat parte Societ. Studenţilor în Medicină şi Societ. Studenţilor Academiei Agricole.

*

Necrolog In ziua de 10 c. a încetat din viaţă *Octavian Negruţiu*, director de bancă, în etate de 47 ani.

Inmormântarea a avut loc în ziua de 12 c.

D-zeu să-l ierte!

*

Cuziştii în alegerile judeţene. Suntem în situaţia de a da date precise:

L. A. N. C. a obţinut următorul rezultat:

Jud. Fălciu 3106; Bălţi 7518; Suceava 3367; Botoşani 4483; Iaşi 3106; Roman 2638; Rădăuţi 2030 voturi, iar în Timiş-Torontal, din 16978 voturi date pe lista plugarilor. cca 8000 voturi sunt date pentru cuzişti.

Deci, în 8 judeţe unde L. A. N. C. a candidat a primit peste 34000 voturi.

*

Bolşevicul jidan Avrum Goldenberg care a atentat la viata d-lui Vaida a fost condamnat la 10 ani închisoare. Puţin! Noi l'am fi decapitat şi pe el şi pe toţi tovarăşii lui, căci toţi împreună atentează la viaţa Neamului şi a Ţării.

*

Convocare la Adunarea generală extraordinară a Asociaţiei Funcţionarelor de Stat şi Particulare din Banat, care se va ţine în ziua de 2 Martie 1930, ora 10 a. m. în sala de conferinţe a Şcoalei Politechnice, Pavilionul nou.

Ordinea de zi: 1. Complectarea comitetului. 2. Modificarea art. 20 din Statute. 3 Chestiunea cursurilor. 4 Chestiunea conferinţelor. 5. Interpelări şi eventuale propuneri.

In caz dacă la termenul de mai sus, adunarea nu se va putea ţine, neîntrunindu-se numărul necesar de membre cerut de statute, ea se amână pe ziua de 9 Martie 1930, ora 10 a. m. în acelaşi local, cu aceeaşi ordine de zi.

Comitetul asociaţiei.

Visul.

Searbădele visuri
In adânc de-abisuri
Le las ca să cadă
In sgomot de cascadă.
Căci visul nu este
Decât o poveste,
Ce numai o clipă
Credinţa'nfiripă
Că eşti fericit
Sau nenorocit.
Zadarnic este vesel
Degeaba eşti trist,
Visul e artist
Darnic sau mişel
Şi ce-ţi spune el
Nimic să nu crezi,
Că la urmă vezi,
Când te-ai deşteptat
Că te-a înşelat.

George A. Costea Inv.
Prahova

Mica publicitatate.

Costa Ardelean, din Fratelia şi-a pierdut portmoneul împreună cu toate actele. Aflătorul este rugat să le depună la primăria Fratelia, contra unei remuneraţiuni.

Sprijiniţi Comerciul Român!

Din viaţa satelor noastre.

Vinga. Populaţia minoritară din aceasta comună, agitată de duşmanii neamului nostru se dedă la acte de ultragiu asupra demnităţii naţionale româneşti.

Comisia interimară a comunei a ales de notar pe dl Baba. actualul notar comunal, care a ridicat o şcoală şi biserică românească în aceasta comună şi din cauza aceasta şi-a atras ura străinilor asupra sa.

Au cerut o anchetă la faţa locului. Dl Dr. Haneş a venit în comună şi a constatat pornirea anti-românească a bulgarilor din Vinga, cari şi astăzi mai stau sub influinţa elementului maghiar de peste graniţă.

Cazul dlui Baba este foarte instrctiv pentru politicianii nostri de contrabandă, cari din acest car pot trage concluzii practice, dacă ar fi capabili de aşa ceva.

Minoritarul duşman ne terorizează în propria noastră ţară, pentrucă aşa află de bine domnii politiciani încuscriţi cu toţi dracii, contra românilor.

Bulgarii din consiliul comunal au refuzat să dea ajutor învăţătorului român, care n'are din ce îşi creşte copiii şi i-au zis: dacă n'ai cu ce-ţi hrăni copiii, bagă-i de slugi la noi. Iată respectul bulgarilor faţă de poporul dominant din România: să fie sluga străinului.

Apelăm la conştiinţa naţională a dlui Prefect, rugându-l să aducă la simţul realităţii pe zăpăciţii din Vinga şi să le dea o lecţie, ca să înţeleagă cine este stăpân în aceasta ţară.

Dacă nu se vor lua măsuri din timp şi se vor naşte ciocniri violente între români şi străini, — autorităţile vor purta toată răspunderea.

Sufletul românesc să domneze în ţară, nu bunul plac al trântorilor analfabeţi din cluburile politice!

*

Nadăş. Jidanul Maister, administratorul pădurilor lui Totisz se laudă în gură mare, că viitorul consiliu comunal va fi întocmit după bunul său plac.

Galiţianul crede, că România mare s'a făcut pentru fii lui Israel, ca ei să comande aici, cum le taie inima şi buzunarul.

Românii din Nadăş să fie foarte atenţi şi să nu asculte cuvintele linguşitorului străin de neam şi lege, pentrucă ar putea ajunge foarte rău.

In consiliul comunal să pună numai români buni, cinstiţi şi luminaţi, cari ştiu să conducă treburile satului. Politică să nu se facă, pentrucă ea duce la pierire.

*

Ţipari. Jandarmeria a aflat cadav îngheţat al unui copil nou născut, s podul căilor ferate. Cadavrul a f împachetat în hârtie de gazetă.

Cercetările pornite imediat au d la rezultat pozitiv. Mama denatur a fost descoperită în persoana fe Silvia Budiu, în etate de 22 ani, d miciliată în Deva.

Arestată de jandarmi, Budiu a d clarat, că copilul este fructul unei d goste ascunse şi de ruşine a fugit d Deva. Despre copil susţine că i-ar căzut din mână când a trecut cu t nul peste pod.

Cercetările au dovedit, că mama d naturată a fost la un cantonier cefer din apropiere, dela care a cerut să-i d câteva gazete, pentru a împacheta ce Cantonierul ne bănuind nimic rău, i dat câteva gazete, în care a învălit poi copilul. Pachetul l-a pus sub po unde copilul a îngheţat os. Aici a fo aflat de trecători, cari au avizat ja darmii.

*

Periam. Sunt câţiva ani, de când p măria comunei a adunat suma 450.000 lei, dela săteni, cu scopul a zidi o poştă. Aceasta sumă încasa — la ordinul prefecturii de judeţ — fost depusă la *banca „Merkur"*, d Timişoara, care pe atunci funcţiona în linişte. Tot la „Merkur" s-a dep şi fondul comunal pentru ajutorar copiilor orfani, suma de 356.000 l

Primăria a încredinţat pe antrep norul Martin Andrei, cu zidirea po tei. Acesta a ridicat edificiul, dar a putut ajunge la bani, pentrucă înt timp, banca „Merkur" a dat falime

Nici orfanii nu mai au nici un aj tor de nicăiri, fiindcă şi fondul orf nil a fost înghiţit de faimoşii conducăt ai băncii „Merkur".

Sătenii au făcut mai multe plâng la Prefectura judeţului, iar antrep norul Martin Andrei de mii de ori suit treptele prefecturii fără rezult

A fost în anchetă, dl referent jud ţan Şuboni şi a constatat cele de m sus. In raportul său a arătat situaţ adevărată Era s-o păţească, pentru a spus adevărul.

Noul Prefect, dl Dr. Boleanţu, a di pus, că în termin de 30 zile, fost consiliu comunal să achite întreaţ pretenziune a dlui Martin, din aver lor particulară, pentrucă ei sunt re ponzabili cu întreaga lor avere, pent pagubele ce le-au adus comunei.

Iată un mic inel din nesfârşitul la al fărădelegilor săvârşite la banc „Merkur", banca liberalilor „de om nie", care ne bârfesc prin gazeta l

Despre „Merkur" şi „Danubia", numerile viitoare.

CINEMA:

CETATE: 23—24 Febr. FABRICĂ: 22 şi 26 Febr. DOINA: 24—25 Febr. MEHALA: 27 Febr.

VIS DE DRAGOSTE

Celebra piesă de teatru „Adrienne Lecovreur" transpusă în film cu o bogăţie şi un lux nemaivăzut până în prezent. Puternic roman, plin de momente dramatice. „Königsmarkul anului 1930".

In rolurile principale:
IOAN CRAWFORD — AILEEN PRINGLE — NILS ASTHER.
Regie: FRED NIBLO.
Monopol: Metro-Goldwyn Oradea-Mare.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

BCU Cluj / Central University Library Cluj